

Jakelussa mainitut

LAPSILLE HAITALLISET TELEVISIO-OHJELMAT

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Lain 19 §:ssä (muutettuna 778/2000) säädetään lapsille haitallisten ohjelmien sijoittelusta ohjelmistoon ja tällaisista ohjelmista varoittamisesta. Kyseisessä pykälässä televisiotoiminnan harjoittajat veloitetaan huolehtimaan siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen, lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia. Lisäksi pykälässä säädetään, että tällaisia ohjelmia lähetettäessä on huolehdittava siitä, että ohjelmien haitallisuudesta ilmoitetaan ennen ohjelman lähettämistä.

Televisioyhtiöiden sopimus itsesääntelykeinoista

Valtakunnallisen televisiotoiminnan harjoittajat tekivät lain voimaan tullessa vuoden 1999 alussa kirjallisen sopimuksen, jossa ne sitoutuivat lähettämään lapsille haitalliset ohjelmat klo 21.00 jälkeen ja varoittamaan niistä etukäteen K-merkinnöillä ja ohjelmakuulutuksilla.

Televisioyhtiöt uudistivat sopimuksensa kesällä 2004 Viestintäviraston tekemän selvitystyön pohjalta käsittämään kolmiportaisen ikärajaluokittelun ja sitä vastaavan porrastetun vedenjakajan seuraavasti:

- K-11 ohjelmia ei lähetetä arkisin ennen klo 17.00
- K-15 ohjelmia ei lähetetä ennen klo 21.00
- K-18 ohjelmia ei lähetetä ennen klo 23.00

Lisäys sopimukseen

Valtakunnallisen televisiotoiminnan harjoittajat muuttavat keskinäistä itsesääntelysopimustaan siten, että K13-ohjelmat sijoitetaan ohjelmistossa arkisin klo 19.00 jälkeen. Lisäksi yhtiöt panostavat lastensuojelukeinoista tiedottamiseen mainonnallisilla ja viestinnällisillä keinoilla.

K13-ikärajan huomioiminen tv-ohjelmistossa

Kuvaohjelmien tarkastusta koskevaa lakia (775/2000), joka sääntelee mm. julkisesti esitettävien elokuvien tarkastamista, uudistettiin vuoden 2007 alussa siten, että silloisten ikärajojen (7, 11, 15 ja 18) ohella käyttöön otettiin myös ikäraja 13. Valtakunnalliset tv-yhtiöt ehdottivat K13-televisio-ohjelmien esittämisajankohdaksi samaa kuin K11-ohjelmien eli arkisin klo 17.00.

Viestintävirasto teetti keväällä 2007 seurantatutkimuksen, jossa haasteltiin alle 18-vuotiaiden lasten vanhempia. Vanhemmista noin puolet kannatti K13-ikärajojen käyttöönottoa televisio-ohjelmien osalta. Heistä suurin osa oli sitä mieltä, että K13-ohjelmat tulisi esittää aikaisintaan klo 19.00.

Viestintävirasto pyysi myös lastensuojelun ja mediakasvatuksen asiantuntijoilta lausunnot tv-yhtiöiden ehdotuksesta K13-ohjelmien osalta. Lausunnoissa tuotiin lähes yksimielisesti esiin, että K13-ohjelmat tulisi lähettää myöhemmin kuin K11-ohjelmat, koska uuden ikärajan käyttöönotolla kuvaohjelmia koskevassa laissa oli tarkoitus estää mahdolliset kaupalliset paineet luokitella lähempänä K15-kategoriaa olevia elokuvia K11-kategoriaan. Pieni enemmistö lausunnon antajista piti parhaimpana sijoittaa K13-ohjelmat esitettäväksi klo 21.00 jälkeen.

Edellä mainitun johdosta Viestintävirasto pyysi sekä tv-toimijat että lastensuojelun ja mediakasvatuksen asiantuntijat keskustelemaan yhdessä K13-ohjelmien huomioimisesta televisiossa. **Tv-yhtiöt esittivät K13-ohjelmien sijoittamista arkisin klo 19.00 jälkeen. Tähän ehdotukseen lastensuojelun ja mediakasvatuksen asiantuntijat suhtautuivat varovaisen myönteisesti.**

Television lastensuojelukeinoista tiedottaminen

Viestintäviraston teettämän haastattelututkimuksen tulokset osoittivat, että vanhempien tietoisuus tv-yhtiöiden käytössä olevista itsesääntelykeinoista ei ollut lisääntynyt aiempiin tutkimuskertoihin (2003 ja 2005) verrattuna. Vain vajaa puolet vanhemmista tiesi esimerkiksi K-merkintöjen olemassaolosta, ellei heitä muistutettu asiasta verbaalisesti tai visuaalisesti.

Tietoisuuden lisäämiseksi tv-yhtiöt lupautuivat panostamaan lastensuojelukeinoista tiedottamiseen mm. yhteisen mainosspotin ja verkkoviestinnän avulla.

Viestintäviraston kannanotto

Viestintävirasto katsoo valtakunnallisten televisiotoiminnan harjoittajien esittämät ratkaisut itsesääntelykeinojen tehostamiseksi tässä vaiheessa riittäviksi. K13-ikäraja otetaan käyttöön televisiossa viimeistään 1.1.2008 lähtien.

Viestintävirasto seuraa jatkossakin säännöllisesti kyseisten menettelytapojen noudattamista ja toimivuutta tutkimusten ja selvitysten avulla.

Viestintävirasto soveltaa tulevissa televisio- ja radiotoimintaa koskevissa ratkaisuisaan televisioyhtiöiden sopimuksesta ja tästä kannanotosta ilmeneviä periaatteita kaikkien kotimaisten televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmistoihin.

Johtaja

Johanna Juusela

Kehityspäällikkö

Tiina Aaltonen

JAKELU

Yleisradio Oy
MTV Oy
SW Television Oy/Nelonen

TIEDOKSI

Kaapelitelevisioliitto
Kuluttajavirasto
Lapsiasiainvaltuutettu
Liikenne- ja viestintäministeriö
Mannerheimin lastensuojeluliitto ry
Mediakasvatus METKA ry
Mediakasvatusseura ry
Opetushallitus
Opetusministeriö
Pelastakaa Lapset ry
Subtv Oy
Suomen kaupallisten televisioiden liitto ry
Valtion elokuvatarkastamo